

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษา สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ทั้ง ๓ ด้าน คือ ๑) มาตรฐานด้านผู้เรียน ๒) มาตรฐานด้านกระบวนการ ๓) มาตรฐานด้านปัจจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕ เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑ มีอายุระหว่าง ๔๖ ปีขึ้นไปจำนวน ๑๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔ อายุ ๓๖-๔๐ ปีจำนวน ๗๒ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕ อายุ ๔๑-๔๕ ปี จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓ และอายุ ๒๕-๓๕ ปีจำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๒๕ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ ระดับปริญญาโท จำนวน ๕๘ คนคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖ อนุปริญญา จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐ และปริญญาเอก จำนวน ๔๕ คน ร้อยละ ๑๕.๓ เป็นครูประจำการ จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕ ครูชำนาญการ จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘ ครูผู้ช่วย จำนวน ๖๔ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และผู้บริหาร จำนวน ๓๑ คน ร้อยละ ๙.๗ มีประสบการณ์การทำงาน ๑๖-๒๐ ปี จำนวน ๑๐๑ คน คิดร้อยละ ๓๑.๖ มากกว่า ๒๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔ ประสบการณ์ระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕ และประสบการณ์น้อยกว่า ๑๐ ปี จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒

ผลการวิจัย สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ทั้ง ๓ ด้าน พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมทุกด้าน มีระดับการปฏิบัติค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๐$) ซึ่งในแต่ละด้านมีการปฏิบัติเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๗$) มาตรฐานด้านปัจจัย ($\bar{X} = ๔.๓๕$) และมาตรฐานด้านผู้เรียน ($\bar{X} = ๔.๓๔$) หากจะพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้านทั้ง ๓ ด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

มาตรฐานด้านกระบวนการ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มาตรฐานด้านกระบวนการ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มาตรฐาน ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุด ๕ ข้อ อยู่ในระดับมาก ๔ ข้อ โดยมีการปฏิบัติในเรื่องของมี การนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน มีการปฏิบัติค่าเฉลี่ยมากที่สุด มากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๕$) รองลงมา มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = ๔.๕๑$) และข้อจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาไทย ($\bar{X} = ๔.๒๕$) ส่วนในข้อมีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุม และทันต่อการใช้งานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๔.๐๕$)

มาตรฐานด้านปัจจัย

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มาตรฐานด้านกระบวนการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๕$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มาตรฐาน ด้านปัจจัย อยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ข้อ อยู่ในระดับมาก ๕ ข้อ โดยมีการปฏิบัติในเรื่องของ จัดให้มี แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้มีการปฏิบัติค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๓๐$) รองลงมาคือจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = ๔.๔๕$) และข้อครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = ๔.๒๓$) ส่วนในข้อมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็น รายบุคคลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๘๘$)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มาตรฐานด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๔$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อพบว่า บุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ข้อ อยู่ในระดับมาก ๑๑ ข้อ โดยมีการปฏิบัติมุ่งเน้นในเรื่องของผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และ พัฒนาค้นเองอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๖๘$) รองลงมา คือข้อส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน สามารถที่จะค้นคว้าหาความรู้ จากห้องสมุดและสื่อต่างๆ ($\bar{X} = ๔.๖๓$) และข้อกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่เรียนรู้จากบทเรียนและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = ๔.๓๘$) อันดับสุดท้าย ฝึกให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาที่มีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๘๖$)

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ อภิปรายผลถึง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ทั้ง ๓ ด้าน

๑. มาตรฐานด้านกระบวนการ มีความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น โดยมีการนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามาช่วยส่งเสริมส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ มาตรการที่ ๒ จัดกระบวนการเรียนการสอนในทุกระดับและประเภทการศึกษาโดยบูรณาการในเรื่องของ คุณธรรม จริยธรรม การรักษาภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีไว้ในหลักสูตร ประกอบกับ หมวด ๕ แผนนโยบายด้านการศึกษา ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๐(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้จักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจากบทสรุปงานวิจัยจะเห็นได้ว่ามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมีการประชุมสัมมนาผลการดำเนินงานการกำหนดกรอบการประเมินและรูปแบบพัฒนาการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและพร้อมเพื่อรับการประเมิน

๒. ด้านปัจจัย ผู้บริหารและครู ของโรงเรียนประถมศึกษา มีการส่งเสริมจัดการให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นสิ่งเล้าให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ซึ่งคล้ายกับ **ประมวล พลอยกมลขุณห** ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน การศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการวางแผน การจัดบริเวณอาคารสถานที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะสอดคล้องกับสถิติงานวิจัยในมาตรฐานด้านปัจจัยซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีการดำเนินงานที่ประสานความร่วมมือกับ ชุมชนในการดำเนินกิจการต่างๆของโรงเรียน การสนับสนุนทรัพยากร อุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการประสานสัมพันธ์และระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เช่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน เข้ามามีบทบาทในการร่วมงานกับสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการและครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็น ปัจจัยที่สำคัญที่จะนำพา ผู้เรียนและ โรงเรียนไปสู่มาตรฐานทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. มาตรฐานด้านผู้เรียน สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารและครู ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียน เน้นให้ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน สามารถที่จะค้นคว้าหาความรู้ จากห้องสมุดและสื่อต่างๆส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีทักษะการคิดอย่างมี วิจาร์ณญาณ คิดไตร่ตรอง คิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานสมวัย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมและ เป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัดในการประเมินสถานศึกษา

๕.๒.๒ อภิปรายผลการเปรียบเทียบ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑. เพศ มีระดับการปฏิบัติต่อ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

๒. อายุ มีระดับการปฏิบัติต่อ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

๓. วุฒิการศึกษา มีระดับการปฏิบัติต่อ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

๔. ตำแหน่ง มีระดับการปฏิบัติต่อ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

๕. ประสบการณ์ มีระดับการปฏิบัติต่อ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

โดยสรุป เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและ ประสบการณ์ นั้นมีระดับการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการวางแผน ร่วมประชุมกันอยู่เป็นเนืองนิจ ซึ่งระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติ แนวทาง วิธีการ ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้โรงเรียนนั้นมีมาตรฐานที่สอดคล้องกับ เกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสามารถจัดการศึกษาร่วมกับท้องถิ่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลสะท้อนกลับไปสู่ตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาคนและประเทศชาติสืบต่อไป

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอทั่วไป

๑. มาตรฐานด้านผู้เรียน

๑) ฝึกให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เพื่อเสริมสร้าง ังสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

๒) ควร ให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของกฎระเบียบของโรงเรียน ให้มีการ ปฏิบัติตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

๓) ควร มุ่งเน้นให้นักเรียนมีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพกาย ดูแลความ สะอาด รู้จักบริหารตนเอง มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

๒. มาตรฐานด้านกระบวนการ

- ๑) มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุมและทันต่อการใช้งานมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ
- ๒) มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ
- ๓) จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

๓. มาตรฐานด้านปัจจัย

- ๑) การส่งเสริม ครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ
- ๒) ผู้บริหาร ควร มีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการทำงานมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ
- ๓) ผู้บริหาร ควร มีการศึกษาและทำความเข้าใจในการดำเนินตามกระบวนการของนโยบายการประกันคุณภาพ

โดยสรุป คือ คะแนนต่ำสุดของแต่ละด้านๆ ละ ๓ ข้อ เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละด้านพบว่ามีความคะแนนอยู่ในระดับมาก แต่ถือว่าต่ำสุดในแต่ละด้านนั้นๆ จึงยกมาเพื่อให้มีการพิจารณาพัฒนาปรับปรุงในลำดับต่อไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

๑. ศึกษาบทบาทองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๒. ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๓. ศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑